

PRAVILNIK

O NAČINU I POSTUPKU TESTIRANJA

RADNIKA

NA ALKOHOL I DRUGA SREDSTVA

OVISNOSTI

Sesvete, prosinac 2023.

Na temelju članka 58. stavak 1. i stavak 2., točka 5. Zakona o zaštiti na radu (*Narodne novine br. 71/2014., 118/14., 154/14., 94/18. i 96/18.*) i članka 58. Statuta Srednje škole Jelkovec, Školski odbor Srednje škole Jelkovec je na svojoj 39. sjednici, održanoj *6. prosinca 2023. godine*, donio:

PRAVILNIK

O NAČINU I POSTUPKU TESTIRANJA RADNIKA NA ALKOHOL I DRUGA SREDSTVA OVISNOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se način utvrđivanja prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti u tijelu, krvi ili drugim tjelesnim tekućinama (u dalnjem tekstu: testiranje) radnika Srednje škole Jelkovec, Vladimira Stahuljaka 1, Sesvete (u dalnjem tekstu: Škola), u vrijeme rada, postupanje sa osobama zatećenim na mjestu rada pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i mjere za rad pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Članak 2.

Ravnatelj je dužan upoznati radnika s odredbama ovog Pravilnika i to prilikom zasnivanja radnog odnosa.

Članak 3.

Provjeru prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti u organizmu radnika, na način i uz postupak propisan ovim Pravilnikom, obavlja ovlaštena i ospozobljena osoba, tvrtka ili zdravstvena ustanova kojoj Poslodavac povjeri provjeru (u dalnjem tekstu: Ovlaštenik).

Članak 4.

Propsane mjere i postupci sastavni su dio sustava unapređivanja sigurnosti i zdravlja radnika, sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u svezi s radom, a odnosi se na:

- zabranu rada i dolaska na posao pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti,
- zabranu unošenja i konzumacije alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti na mjestu rada,
- utvrđivanje postupka provjere alkoholiziranosti,
- odgovorne osobe za provedbu mjera zabrane zlouporabe alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti,
- zabranu provjere radnika pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, izuzev alkohola,
- obavještavanje radnika o štetnosti ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost,
- suradnju ovlaštenika poslodavca sa stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu,
- mjere koje se provode nakon utvrđene alkoholiziranosti ili rada pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti.

Članak 5.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve radnike Škole (u dalnjem tekstu: radnik).

II. IZUZEĆA

Članak 6.

Ravnatelj ne smije provjeravati je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, osim alkohola, ako mu je radnik predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti

ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju, ali može tražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova.

Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti iz stavka 1. ovog članka daje liječnik – specijalist medicine rada.

Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju, izdaje ustanova kod koje se provodi program.

III. ZABRANA KORIŠTENJA ALKOHOLA ILI DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI NA MJESTU RADA

Članak 7.

Zabranjuje se unošenje i konzumiranje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti na mjestu rada.

Radnik ne smije biti na radnom mjestu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Radi osiguranja sigurnosti i zdravlja svih zaposlenih kao i očuvanja imovine, radnik je dužan pridržavati se zabrane rada pod utjecajem alkohola i drugih zabranjenih supstanci. Postupanje radnika koje je suprotno smatra se postupkom koji ugrožava opću sigurnost i zdravlje radnika, te imovinu poslodavca.

Članak 8.

Pod pojmom alkohola smatra se bilo koja vrsta alkoholnog pića.

Pod pojmom "druga sredstva ovisnosti" misli se na bilo koju tvar prirodnog ili umjetnog porijekla, uključujući psihotropne tvari, uvrštene u popis psihotropnih tvari ili droga, ili druge supstance koje imaju utjecaj na ponašanje i normalne psihofizičke karakteristike čovjeka.

Članak 9.

Stanjem pod utjecajem alkohola smatra se stanje pri kojem izmjerena vrijednost alkohola u izdahnutom zraku iznosi više od 0,0 miligrama alkohola u litri izdahnutog zraka (u dalnjem tekstu: 0,0 mg/l), odnosno više od 0,0 grama alkohola u krvi po kilogramu tjelesne težine (u dalnjem tekstu: 0,0 g/kg tjelesne težine).

Radnik koji je neposredno prije dolaska na rad ili u vrijeme dnevnog ili tjednog odmora konzumirao alkoholna pića u količinama koje bi pri testiranju za vrijeme rada mogle rezultirati koncentracijom većom od utvrđene u stavku 1. ovog članka, dužan se osobno ili telefonom javiti poslodavcu ili ovlašteniku poslodavca i priopćiti mu razlog odustajanja od dolaska na posao.

Stanje pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti je stanje koje se utvrdi odgovarajućim testiranjem, a pokazuje da osoba ima u tijelu nedozvoljenu ili zabranjenu drogu ili drugo sredstvo ovisnosti. Pozitivan preliminarni test mora se potvrditi potvrđnom metodom u ovlaštenoj medicinskoj ustanovi.

Pokazatelji ponašanja u smislu ovog Pravilnika su znaci koji ukazuju da je osoba pod utjecajem alkohola ili drugih sredstva ovisnosti, u smislu promijenjenog ponašanja, djelovanja ili ponašanja koje odstupa od uobičajenog.

IV. TESTIRANJE

Članak 10.

Potrebu utvrđivanja prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti u tijelu radnika (u dalnjem tekstu: testiranje) određuje poslodavac ili ovlaštenik poslodavca sa svrhom zaštite zdravlja i sigurnosti svih radnika.

Testiranje ne treba radniku unaprijed najaviti.

Članak 11.

Radnik nad kojim se provodi provjera prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (u dalnjem tekstu: Ispitanik) je dužan na zahtjev ovlaštenika pristupiti provjeri prisutnosti alkohola ili drugih sredstava ovisnosti u organizmu.

Članak 12.

Testiranje se provodi i u slučaju ozljede na radu, sumnje da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti, neprimjerenog ponašanja koje može biti uzrokovano uzimanjem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti kao i u svim drugim okolnostima kada je to potrebno i primjерeno.

Članak 13.

Testiranje ispitanika na okolnost da li je pod utjecajem alkohola može provoditi ovlaštenik Škole ili ovlaštenik za to ovlaštene tvrtke.

Testiranje ispitanika na okolnost da li radi pod utjecajem droge ili drugih sredstava ovisnosti vrši ovlašteni specijalist medicine rada i zdravstvena ustanova s kojom poslodavac ima sklopljen ugovor za preliminarno testiranje.

Članak 14.

Prisutnost alkohola u organizmu utvrđuje se instrumentom za otkrivanje prisutnosti alkohola u izdahnutom zraku (etilmetrom).

Prisutnost drugih sredstava ovisnosti u organizmu utvrđuje se preliminarnom metodom, a u slučaju pozitivnog testa potrebno je provesti potvrđnu metodu u ovlaštenoj ustanovi.

Članak 15.

Ovlaštenik mora biti sposobljen za način i postupak provjere prisutnosti alkohola u organizmu i uporabu aparata kojim se ta provjera obavlja te s načinom tumačenja rezultata provjere.

Članak 16.

Prije početka samog testiranja na okolnost prisutnosti alkohola u organizmu potrebno je:

- da ispitanik nije pušio najmanje dvije minute prije početka provjere
- da se testiranje izvodi najmanje petnaest minuta nakon završetka posljednje ispitanikove konzumacije alkoholnog pića, isplahivanju usta sredstvom za njegu ili dezinfekciju usta ili uživanja bombona, odnosno, drugih slasticica koje u sebi sadrže alkohol.

Članak 17.

Prije početka testiranja na okolnost prisutnosti alkohola u organizmu ovlaštenik je dužan upoznati ispitanika s tijekom provjere, odnosno, načinom uporabe aparata za ispitivanje i načinom tumačenja rezultata, te upozoriti ispitanika da se odbijanjem provjere smatra da je pod utjecajem alkohola.

Članak 18.

Prigodom testiranja na okolnost prisutnosti alkohola u organizmu ispitanik se mora pridržavati uputa ovlaštenika o načinu uporabe aparata, a osobito sa zahtjevom da jako i u jednom dahu puše u aparat za ispitivanje u trajanju određenom za uporabljeni aparat.

Ako ispitanik prigodom provjere ne postupi sukladno točki 1. ovog članka, provjeru je potrebno ponoviti.

Provjera se može ponoviti tri puta.

Ako ispitanik niti u trećoj ponovljenoj provjeri ne postupi sukladno stavku 1. ovog članka, smatrat će se da je odbio provjeru.

Članak 19.

Pored ovlaštenika i ispitanika u postupku testiranja na okolnost prisutnosti alkohola u organizmu, ravnatelj ili ovlaštenik poslodavca je dužan osigurati da testiranju nazoći najmanje jedan svjedok.

Članak 20.

O provedenom testiranju na okolnost prisutnosti alkohola u organizmu sastavlja se zapisnik koji sastavlja ovlaštena osoba poslodavca koja vrši testiranje u najmanje dva primjeraka od kojih jedan zadržava poslodavac, a jedan dobiva radnik. Zapisnik potpisuje ovlaštena osoba poslodavca, radnik i svjedok.

Članak 21.

Ako radnik odbije testiranje smatra se da je počinio povredu radne obveze.

Ovlaštenik je obvezan napisati zapisnik o činjenici da je radnik odbio testiranje.

Članak 22.

Da bi izbjegao daljnje postupke radnik koji je odbio testiranje, može na svoj trošak izvršiti analizu tjelesnih tekućina na prisutnost alkohola, ili drugih zabranjenih tvari u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi.

V. MJERE

Članak 23.

Ravnatelj ili njegov ovlaštenik mora udaljiti s radnog mesta radnika kod kojeg je utvrđena prisutnost alkohola ili drugih zabranjenih tvari u skladu s ovim Pravilnikom.

Ravnatelj ili njegov ovlaštenik mora udaljiti s radnog mesta i radnika koji se odbije podvrći testiranju ili odbije potpisati zapisnik o provedenom testiranju, a naročito ako mu ponašanje odstupa od uobičajenog.

Članak 24.

Ukoliko radnik odbije napustiti radno mjesto, ravnatelj može koristiti usluge nadležne redarstvene službe.

Vrijeme koje radnik proveđe izvan rada radi utvrđivanja kršenja zabrane iz ovog Pravilnika ne plaća se kao vrijeme provedeno na radu.

Članak 25.

Ravnatelj treba radniku, kojeg udaljuje s radnog mesta, ponuditi siguran prijevoz do mjesta stanovanja (na trošak radnika) ili pozvati člana obitelji, a ako radnik to odbije poslodavac ne snosi krivnju za postupanje radnika nakon što napusti mjesto rada.

Konkretno postupanje je sastavni dio zapisnika.

IV. SANKCIJE

Članak 26.

Ravnatelj utvrđuje sankcije za radnika koji je prekršio zabranu rada pod utjecajem alkohola odnosno drugih zabranjenih tvari ovisno o okolnostima slučaja.

Sankcija može biti: pisano upozorenje i savjet radniku, zabrana nastavka rada - privremeno udaljavanje s radnog mesta, udaljavanje s radnog mesta uz mjeru obaveznog liječenja, pisano upozorenje o neispunjavanju obaveza iz radnog odnosa i upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu pri ponovnom kršenju zabrane.

Članak 27.

Rad pod utjecajem alkohola, droge ili drugih nedozvoljenih tvari smatra se težim kršenjem radne dužnosti.

Radnik koji radeći pod utjecajem alkohola droge ili nedozvoljenih tvari prouzroči štetu poslodavcu ili treće osobi mora tu štetu nadoknaditi.

Članak 28.

Radniku kojem se prilikom testiranja na prisutnost alkohola u organizmu utvrdi vrijednost alkohola u izdahnutom zraku više od 0,0 mg/l (0,0 g alkohola po kilogramu tjelesne težine, u krvi), izriče se mjera ovisno o stupnju alkoholiziranosti:

1. PRIPITO STANJE: do 0,5 mg/l (do 0,5 g alkohola po kilogramu tjelesne težine, u krvi)

2. PIJANO STANJE: 0,51 > mg/l (0,5 do 5 g alkohola po kilogramu tjelesne težine, u krvi)

Članak 29.

Mjere koje se mogu izreći radniku zbog utvrđene vrijednosti alkohola u izdahnutom zraku više od dozvoljenog i prisutnosti sredstava ovisnosti u organizmu su:

S A N K C I J E			
STUPANJ ALKOHOLIZIRANOSTI	I. PREKRŠAJ	II. PREKRŠAJ	III. PREKRŠAJ
PRIPITO STANJE	Pisana opomena uz zabranu nastavka rada – privremeno udaljavanje s mjesta rada	Upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu ili mjere obveznog liječenja pri ponovnom kršenju zabrane	Mjera otkaza ugovora o radu
PIJANO STANJE	Pisano upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu ili mjere obveznog liječenja pri ponovnom kršenju zabrane	Mjera otkaza ugovora o radu	

S A N K C I J E			
PRISUTNOST SREDSTAVA OVISNOSTI U ORGANIZMU	I. PREKRŠAJ	II. PREKRŠAJ	
	Pisano upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu ili mjere obveznog liječenja pri ponovnom kršenju zabrane	Mjera otkaza ugovora o radu	

Članak 30.

Izrečene mjere se unose u dosje radnika, a izriče ih ravnatelj na temelju Zapisnika o ispitivanju na prisutnost alkohola ili sredstava ovisnosti.

Izrečena mjera pisane opomene pri utvrđenom pripitom stanju (u tablici stupac: stupanj alkoholiziranosti, stupac I. prekršaj), ima učinak u trajanju od 1 (jedne) godine, nakon čega njen učinak prestaje.

Izrečena mjera pisanog upozorenja pri utvrđenoj prisutnosti sredstava ovisnosti u organizmu (u tablici stupac: I. prekršaj), ima učinak u trajanju od jedne od 1 (jedne) godine, nakon čega njen učinak prestaje.

Ako radnik počini novi prekršaj ili bude zatečen u novom prekršaju u razdoblju izricanja mjere iz stavka 2. ovog članka, do roka njenog učinka, mjera se pisano unosi u dosje radnika trajno.

VII. PREVENTIVNE MJERE

Članak 31.

Škola poduzima i preventivne mjere kroz obavješćivanje radnika o štetnosti ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost putem korištenja odgovarajućeg propagandnog materijala ustanove koja se bavi prevencijom ovisnosti, organiziranjem razgovora, predavanja i sl.

Provedbu preventivnih mjera organizira ravnatelj i kroz suradnju s ovlaštenicima poslodavca, stručnjakom zaštite na radu, liječnikom – specijalistom medicine rada sa kojim je ugovorena specifična zdravstvena zaštita i naročito povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

Sastavni dio suradnje je i obavješćivanje o poduzetim mjerama i postignutim rezultatima u suzbijanju ovisnosti.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 32.

Pravilnik stupa na snagu i počinje se primjenjivati 8 dana nakon objave na oglasnoj ploči Škole.

Članak 33.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika objavljuju se na način i prema postupku predviđenom za njegovo donošenje.

KLASA: 011-03/23-02/12

URBROJ: 251-519-06-23-1

Sesvete, 6. prosinca 2023. godine

Predsjednik Školskog odbora:

Ivica Sambol, mag. ing. v. r.

Pravilnik je objavljen na oglasnoj ploči Škole dana 6. prosinca 2023. godine.

Ravnatelj:

Marko Kovačević, dipl. ing.
v. r.